

BARCELONA

Cues de gent esperant per pujar als busos turístics, a Barcelona, fa uns dies. FRANCESC MELCIDON

Turismofòbia: símptoma d'un excés de visitants?

El sector veu risc de saturació i proposa mesures per millorar la gestió i garantir la convivència

JORDI MUMBRÚ / ELENA FREIXA
BARCELONA

Després de molts anys amb l'objectiu d'atraure més i més turistes, Barcelona viu ara un punt d'inflexió. La corba de visitants s'ha enfilat fins a superar els nou milions l'any passat, i fins i tot els empresaris amb interessos turístics reconeixen que cal canviar el xip i que ha arribat l'hora de preocupar-se per ordenar aquest nombre ingent de visitants.

L'Ajuntament de Barcelona comparteix aquesta tesi, i part dels ciutadans també. Les enquestes adverteixen que, per primer cop, els ciutadans que volen posar límits al turisme han superat els que encara en voldrien més. I, també per primera vegada, s'han celebrat manifestacions a la ciutat contra el turisme i fins i tot s'han produït alguns atacs i sabotatges.

"Hem arribat a un punt en què la ciutat ja no pot absorbir gaire més

turisme", sosté el responsable de recerca de l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB, Albert Saló. Ara, proposa, és el moment de la gestió i de buscar "solucions de convivència" perquè la ciutat "necessita el turisme", avisa.

El Gremi d'Hotels, que, com la resta d'agents empresarials del sector, veu amb preocupació els episodis "puntuals" de tensió, també reconeix la saturació: "Possiblement som en un punt d'equilibri en què no fa falta que arribin més turistes, toca gestionar i fer que el turisme sigui de millor qualitat", sosté el president del gremi, Jordi Clos. Ell, però, carrega la culpa d'aquest turisme no desitjat a "l'oferta d'apartaments turístics il·legals" que ha proliferat a la ciutat -concentrant-se en determinats barris- i ha generat conflicte amb els veïns. Aplaudeix l'Ajuntament de Barcelona, que empaqueta l'oferta il·legal i ja ha "eliminat" un 20% dels pisos sense llicència que anuncien diferents portals.

Canvi
L'aparició de plataformes com Airbnb ha catapultat l'oferta d'allotjament

Repte
Els experts proposen ordenar el turisme i repartir-ne la pressió

El director general de Turisme de Barcelona, Jordi William Carnes, és partidari de solucions més constructives davant de les crítiques a portals com Airbnb, que han irromput al sector i han protagonitzat un "boom de l'allotjament", reconeix. "Les plataformes han vingut per quedar-se i han transformat les relacions entre els operadors i els clients", subratlla. Només cal parlar amb el col·lectiu dels menors de 35 anys i preguntar-los com viatgen i on s'allotgen, insisteix, per arribar a la conclusió que cal incorporar aquests nous agents al debat que ha d'afrontar Barcelona sense dilacions.

Revisar drets i deures

El rebuig frontal al turisme no porta enlloc, subratlla Saló. L'expert de la UAB proposa accions consensuades. El repartiment del turisme per rebaixar la pressió als barris és una bona solució, explica, així com adequar el transport per evitar la sensació de col·lapse en algunes zones.

A banda, afegeix, s'ha d'actuar sobre l'oferta per apujar-ne el nivell i atraure un turisme amb un poder adquisitiu més alt.

Posar límits al creixement de l'oferta turística en determinades zones -com ha fet el PEUAT d'Ada Colau al centre de Barcelona prohibint l'obertura de nous hotels- és una solució que el Gremi d'Hotels acata, tot i que veuria millor altres models. "A París, per exemple, si vols obrir un hotel has de comprar un terreny o un edifici de superfície similar a la mateixa zona perquè hi vagin habitatges per a la gent que no podrà viure allà on va un hotel", explica Clos.

"La qüestió no és tant dir *no* com explorar què ens farà sentir còmodes", sosté el director general de Turisme de Barcelona. El fet de viatjar ha passat de ser una oportunitat a ser quasi un dret, i per això el debat ha de ser profund i no pot obviar aspectes fins i tot sociològics. "Tenim una imatge molt este-

Xifres

Una escalada fulgurant i continua de visitants

18 milions

Catalunya atrau 1 de cada 4 turistes que rep Espanya

El 2016 el nombre de turistes estrangers que van visitar Catalunya va fregar els 18 milions, segons l'Idescat. Un de cada dos turistes els rep Barcelona, que va registrar 9 milions de visitants. En només sis anys la xifra de turistes a la ciutat ha pujat en un milió de persones, i segueix pujant.

30 milions

Són les nits que els visitants van passar a Barcelona el 2016

L'any passat, els viatgers que van passar per Barcelona van sumar un total de 30 milions de nits. D'aquestes, 19,5 milions van ser pernoctacions en hotels, mentre que els apartaments turístics en van registrar 10,5 milions. La xifra quasi s'ha duplicat des del 2011.

reotipada del que és un turista, però els perfils de visitants són molts i van evolucionant", opina William Carnes.

El regidor d'Ocupació, Empresa i Turisme de Barcelona, Agustí Colom, defensa que el consistori ha de treballar en un pla estratègic turístic 2020 que inclogui "les mesures perquè l'impacte del turisme sigui menor però se'n puguin aprofitar la riquesa i ocupació". William Carnes sosté que, resumint, es tracta de discutir els drets i deures que han de tenir els turistes i els que corresponen als residents.

L'antimodel de Venècia

El repte de la gestió del turisme, especialment a les ciutats, no és cosa només de Barcelona, sinó un fenomen global. El professor de turisme de la URV, el venecià Antonio Paolo Russo, subratlla que els passos que està fent Barcelona són esperançadors per evitar que acabi com Venècia, "convertida en un parc temàtic". "Aquí ja heu dit que s'ha de gestionar el turisme d'una altra manera", reconeix, i lamenta que a la ciutat dels canals el problema fa 30 anys que existeix i mai no l'han volgut solucionar.

A Venècia, només 47.000 persones viuen al centre. La crisi la va convertir en una ciutat massa cara per viure-hi. A Barcelona, avisa Russo, encara hi ha àrees no turístiques i alternatives econòmiques com la indústria o les universitats, i fa una crida a aprofitar-ho.

"No tenim mania als turistes, volem un altre model econòmic"

En els últims dies hi ha hagut manifestacions i sabotatges contra el turisme

J.M./E.F.
BARCELONA

En les últimes setmanes s'han celebrat manifestacions en contra del turisme a Sants i al Poblenou; s'ha llançat pintura contra hotels i s'han sabotejat apartaments turístics. A Vallcarca els veïns han arribat a canviar la direcció dels senyals que condueixen fins al Parc Güell per confondre els turistes. Aquest fenomen no és exclusiu de Barcelona. En moltes ciutats europees s'està vivint una confrontació similar. "No tenim mania als turistes. El que ens preocupa és la massificació i el que això comporta: especulació, augment del preu de l'habitatge i de tot en general. Si ve gent amb més poder adquisitiu que el nostre, ens acaben desplaçant dels barris", denuncia Albert Mallol, membre de la plataforma Ens Plantem! del Poblenou. Ivan Miró, militant històric dels moviments socials de Sants i membre de la cooperativa Ciutat Invisible, aclareix: "No és fòbia al turisme, és fòbia a un model econòmic basat en el turisme".

Aquesta conflictivització del turisme preocupa persones com el director general de Turisme de Barcelona, Jordi William Carnes. "Molt de compte amb els missatges d'«El barri és meu» perquè pot derivar en actituds perilloses. El resident diu que se sent incòmode perquè l'han envaït, però atents, perquè això pot ser perillós. De qui és l'espai i com s'ha d'ocupar?" "Cridant no s'evitarà que la gent continuï venint", conclou.

Ocupació de l'espai públic

L'urbanista Jordi Borja coincideix amb aquesta lectura i assenyalava que aquest fenomen és en realitat una expressió de la "insolidaritat ciutadana". "El barri no pot ser només per a nosaltres", reflexiona. El professor d'economia de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) José María Montalvo adverteix: "Es culpa els pisos turístics de l'increment del preu, però, si aquests pisos no hi fossin, ¿qui ens diu que els propietaris els traïrien al mercat normal de lloguer o si preferirien no fer-ho? Especialment ara que el propietari viu amb inseguretats jurídiques davant de situacions com les ocupacions de pisos", assenyalava.

Tots aquests arguments no acaben de convèncer una part dels veïns, que comproven com els seus barris es van transformant cada vegada més de pressa per anar-se

adaptant als nousvinguts. "Tenim problemes d'ocupació de l'espai públic, de proliferació de terrasses de bars i restaurants que han canviat les cartes per oferir paelles i sangria. Fins i tot hi ha cartells en anglès a la rambla del Poblenou", es queixa Mallol sobre un barri que ha començat a viure l'auge turístic en els últims anys. Segons explica aquest veí, el canvi s'ha produït "en només cinc anys".

La carta, en català

A Sants, però, hi ha un cas oposat al que denuncia el veí del Poblenou. A la taverna La Bauxa, al carrer Vallespir, just al davant d'un edifici convertit en *hostel* per a turistes, no han volgut adaptar la carta als nous residents: "Jo tinc la carta en català i no em dona la gana de traduir-la ni de destinar un cambrer només a anar traduint cada plat", diu Carles Sánchez, el gerent. "Jo tinc la meua clientela feta i no penso can-

Model
Els experts diuen que el problema de fons és com cal gestionar el turisme

viar l'oferta ni apujar els preus", assegura. Segons reconeix, en alguna ocasió fins i tot ha fet fora algun turista del restaurant. Altres bars de la zona, en canvi, asseguren que estan encantats amb el nou *hostel* i insisteixen que els turistes que s'hi allotgen "no generen problemes".

Preparar-se per a l'estiu

Mentre continuï aquesta tensió, que, segons el president del Gremi d'Hotels de Barcelona, Jordi Cros, està animada per la CUP, serà difícil trobar la solució al problema de fons, que és com cal gestionar el turisme. Molts sectors de Barcelona creuen els dits i confien que totes aquestes expressions contra el turisme no vagin a més, conscients que hi ha tot un estiu al davant. "Això és com l'escuma d'una onada, s'ha d'esperar que passi, però s'ha de pensar més enllà, rebaixar la tensió i abordar el debat de fons", diu William Carnes.

A la travessera de Gràcia, a Barcelona, hi ha uns cartells que clamen contra l'excés de turistes a la ciutat. MANOLO GARCIA